

KOMISE EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ

V Bruselu dne 23.11.2007
KOM(2007) 739 v konečném znění

**SDĚLENÍ KOMISE RADĚ, EVROPSKÉMU PARLAMENTU A EVROPSKÉMU
HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU**

podle článku 5 směrnice (ES) č. 84/2000 o úpravě letního času

OBSAH

1.	VÝVOJ EVROPSKÝCH PRÁVNÍCH PŘEDPISŮ	3
2.	Připomenutí hloubkové analýzy komise o důsledcích letního času.....	4
3.	Důsledky letního času – shrnutí informací předložených členskými státy	5
3.1	Názor členských států na stávající režim	5
3.2	Vliv na nejvíce dotčená hospodářská odvětví	5
3.3	Nové studie.....	5
3.4	Názor občanů	7
4.	Závěry	8

SDĚLENÍ KOMISE RADĚ, EVROPSKÉMU PARLAMENTU A EVROPSKÉMU HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU

podle článku 5 směrnice (ES) č. 84/2000 o úpravě letního času

(Text s významem pro EHP)

SOUVISLOSTI

Dne 19. ledna 2001 Rada a Evropský parlament přijaly společně směrnici o úpravě letního času¹.

Článek 5 této směrnice stanoví, že Komise podá Evropskému parlamentu, Radě a Hospodářskému a sociálnímu výboru zprávu o dopadu této směrnice na dotčená odvětví. Článek 5 rovněž stanoví, že zpráva bude vypracována na základě informací zpřístupněných Komisi jednotlivými členskými státy nejpozději dne 30. dubna 2007.

Toto sdělení představuje zprávu požadovanou podle článku 5 směrnice (ES) č. 84/2000.

1. VÝVOJ EVROPSKÝCH PRÁVNÍCH PŘEDPISŮ

Většina členských států zavedla letní čas v sedmdesátých letech, další použily toto opatření mnohem dříve v průběhu období více nebo méně dlouhých.

První směrnice ze dne 22. července 1980, která vstoupila v platnost v roce 1981, určila společné datum pouze pro začátek období letního času. Následující směrnice určily společné datum pro začátek na poslední neděli v březnu a dvě data pro konec: jedno datum na poslední neděli v září, které používaly kontinentální státy, a druhé datum na čtvrtou neděli v říjnu pro Spojené království a Irsko. Tato situace trvala až do přijetí sedmé směrnice 94/21/ES ze dne 30. května 1994, která určila od roku 1996 po prvé společné datum pro konec, a to poslední neděli v říjnu. Tato směrnice 16 let po přijetí první směrnice konečně docílila úplné harmonizace kalendáře. Osmá směrnice Evropského parlamentu a Rady 97/44/ES² ze dne 22. července 1997 prodloužila používání ustanovení sedmé směrnice na období čtyř let (od roku 1998 do roku 2001 včetně).

Stávající směrnice prodlužuje používání ustanovení osmé směrnice – na rozdíl ode všech předcházejících směrnic – na dobu neurčitou. Jak se vysvětluje v bodech odůvodnění směrnice, řádný chod některých odvětví vyžaduje stálé a dlouhodobé plánování. Rovněž se však uvádí, že by uplatňování této směrnice mělo být sledováno prostřednictvím zprávy Komise.

---

¹ Úř. věst. L 31, 2.2.2001, s. 21.

² Úř. věst. L 206, 1.8.1997, s. 62.

2. PŘIPOMENUTÍ HLOUBKOVÉ ANALÝZY KOMISE O DŮSLEDCÍCH LETNÍHO ČASU

Před návrhem deváté směrnice provedla Komise hloubkovou analýzu důsledků letního času v členských státech Evropské unie, a to změny času dvakrát ročně, a skutečnosti, že ráno je méně a večer je více světla.

V té době byla nezávislým konzultantem provedena studie. Úkolem konzultanta bylo vzít v úvahu různé studie, které existují na dané téma na úrovni Společenství i na úrovni vnitrostátní, získat stanoviska odborníků z různých dotčených oblastí, konzultovat zainteresované strany i členské státy a nakonec na základě provedených analýz a zkoumání přednést závěry a předložit doporučení.

Hlavní závěry Komise vyplývající z této studie a předložené v návrhu stávající směrnice lze shrnout takto³:

1. Více než 20 let po přijetí první směrnice v této oblasti hospodářská odvětví považována za nejvíce dotčená, zejména **zemědělství, cestovní ruch a doprava**, začlenila letní čas do svých činností a jeho existenci nezpochybňují.
2. Co se týče **dopravy**, zavedení úplné harmonizace kalendáře umožnilo odstranit velké překážky z minulosti.
3. Letní čas umožňuje díky přirozenému světlu provozovat večer nejrůznější **volnočasové aktivity** v lepších podmínkách.
4. Vzhledem k tomu, že studie v této oblasti si vzájemně protirečí, je nemožné dojít k platným závěrům o vlivu letního času na **životní prostředí**. To se vztahuje zejména na otázku, zda letní čas ve srovnání se stavem bez změny času způsobuje zvýšení nebo snížení produkce ozonu.
5. Jelikož je večer více světla, spotřebuje se méně elektřiny na osvětlení, a letní čas tak přispívá k **úsporám energie**. Z těchto úspor je však třeba odečíst zvýšenou spotřebu energie na vytápění ráno, když se čas změní, a vyšší spotřebu pohonných hmot, která je důsledkem možného zvýšení silničního provozu večer, když je více světla. Skutečné úspory je také obtížné posoudit a v každém případě jsou poměrně omezené.
6. Většina možných účinků letního času na **zdraví** je spojena se skutečností, že organismus se musí přizpůsobit změně času v dubnu a říjnu. V tomto ohledu se odborníci shodují, že za současného stavu výzkumu a znalostí má většina zjištěných potíží krátké trvání a není zdraví nebezpečná.
7. Co se týče **bezpečnosti silničního provozu**, je otázkou, zda tmavší rána, zejména na jaře a na podzim, a světlejší večery mají vliv na počet dopravních nehod. Nedostatek dostatečných číselných údajů i vzájemné působení faktorů, jako jsou meteorologické podmínky, neumožňují stanovit jistou příčinnou souvislost mezi letním časem a počtem nehod.

Informace poskytnuté členskými státy v rámci přípravy této zprávy by měly případně umožnit aktualizaci a/nebo doplnění závěrů této studie.

---

³ Viz shrnutí závěrů obsažených v bodech odůvodnění návrhu směrnice 2000/84/ES.

3. DŮSLEDKY LETNÍHO ČASU – SHRNUÍ INFORMACÍ PŘEDLOŽENÝCH ČLENSKÝMI STÁTY

Připomínky ke vlivu režimu letního času ve svých zemích předložilo Komisi 25 členských států. Co se týče ostatních členských států, Komise z toho vyvozuje, že dotčené země nemají k dispozici zvláštní informace o vlivu letního času⁴.

Příspěvky členských států lze shrnout takto:

3.1 Názor členských států na stávající režim

Žádný členský stát nepožaduje změnu stávajícího režimu. Většina členských států zdůrazňuje důležitost harmonizace kalendáře letního času v EU, zejména pro dopravu.

Belgie se vyjadřuje pro zachování stávajícího režimu nebo pro používání letního času celoročně.

3.2 Vliv na nejvíce dotčená hospodářská odvětví

Většina členských států uvádí, částečně na základě konzultací s odvětvími, že v jejich zemi nebyl zjištěn významný vliv letního času na nejvíce dotčená hospodářská odvětví, zejména zemědělství, dopravu a cestovní ruch.

V *Lotyšsku* se odborníci na cestovní ruch domnívají, že letní čas má na cestovní ruch kladný vliv, protože se například zjistil zvýšený zájem o produkty volnočasových aktivit (cyklistika, lodě atd.).

Itálie ve zprávě uvádí, že z letního času mají užitek odvětví stavebnictví a zemědělství, zejména na jihu země, vzhledem k tomu, že ráno je chladnější, než by bylo ve stejnou dobu bez letního času.

Na základě informací dostupných v členských státech se ukazuje, že závěr, ke kterému se dospělo v návrhu stávající směrnice je stále platný: hospodářská odvětví zahrnují letní čas do svých aktivit.

3.3 Nové studie

Několik členských států informovalo o nedávných kvantitativních studiích týkajících se vlivu letního času na spotřebu *energie, bezpečnost silničního provozu a zdraví*.

Energie

V *Bulharsku* statistická analýza provedená provozovatelem rozvodné elektrické sítě pokrývající spotřebu elektřiny v posledních třech letech prokázala úspory, které jsou důsledkem nepoužívání umělého osvětlení a odhadují se na 20,5 GWh ročně, tedy přibližně 0,01 % celkové spotřeby v zemi v roce 2005⁵.

---

⁴ Komise v červnu 2007 oslovila členské státy, aby je informovala o svém úmyslu takto postupovat v případě, kdy členský stát do konce července 2007 nezareaguje. Tato zpráva je tudíž založena na všech informacích, které měla Komise k dispozici 31. července 2007.

⁵ Zdroj: statistiky zveřejnila asociace EURELECTRIC.

Studie provedená ve *Francii* v roce 2006 porovnávala, na základě simulací, stávající situaci se situací „bez letního času“. Studie prokázala, že v důsledku letního času došlo k úsporám energie, které dosáhly 684 GWh (osvětlení a klimatizace), a zvýšení spotřeby o 14 GWh na vytápění, což představuje úsporu 0,014 % celkové spotřeby v roce 2005⁶. Studie rovněž prokázala, že posunutí přechodu na letní čas o jeden měsíc dopředu by umožnilo dodatečnou úsporu 45 GWh za osvětlení.

Ve *Slovinsku* různé statistické analýzy provedené elektrárenskými společnostmi ukazují, že změna času v březnu a říjnu má na spotřebu elektřiny velmi malý nebo žádný vliv.

V *Estonku* statistiky ukazují, že v letech 2000 a 2001, kdy se v zemi letní čas výjimečně nepoužíval, byla spotřeba elektřiny v domácnostech v průběhu období duben–říjen vyšší než v letech předcházejících období 2000–2001 a následujících po tomto období. Rozdíl byl však nižší o 10 % a poměr mezi spotřebou v létě a v zimě byl podobný spotřebě zaznamenané v letech, kdy se letní čas používal.

V *Lotyšsku* byla spotřeba elektřiny a maximální zatížení elektrického systému před datem, kdy se čas na jaře změnil, a po tomto datu porovnána koncem března 2006. Změny zaznamenané u těchto dvou parametrů byly minimální.

Na *Kypru* se ve zprávě astronomického sdružení navrhuje trvání letního času zkrátit a používat ho pouze mezi květnem a zářím. Tento přístup by zahrnoval měsíce s více než 12 hodinami slunečního svitu, kromě dubna, a s průměrnou teplotou nad 24 °C. Ve zprávě se tvrdí, že takto by mohlo být dosaženo úspor energie ve srovnání se stávajícím kalendářem, ale toto tvrzení není podpořeno žádnou kvantitativní analýzou.

Bezpečnost silničního provozu

V *Estonku* srovnávací studie o počtu nehod, při nichž byly zaznamenány oběti (mrtví a ranění), 30 dní před změnou času a 30 dní po ní v letech 2004–2006 neprokázala statisticky významné změny vzhledem k počtu nehod za rok.

Výzkumy „*Estradas de Portugal*“⁷ neodhalily přímou souvislost mezi letním časem a bezpečností silničního provozu. Tento názor potvrdilo několik odborníků na dopravu.

Zdraví

Ve *Finsku* byl v letech 2003 a 2004 v rámci dvou studií analyzován vliv změny času v březnu na organismus na základě vzorku 10 osob. Studie zjistily určitý vliv na spánek a přirozený biorytmus organismu v průběhu čtyř dní, které následovaly po změně času. Autoři však zdůrazňují, že vzhledem k malému vzorku tyto studie neumožňují vyvodit závěry pro celou populaci.

Na *závěr* lze konstatovat, že zejména co se týče vlivu na energii, několik nedávných kvantitativních studií potvrzuje úspory energie, ačkoli tyto úspory vzhledem k celkové spotřebě energie nejsou značné a nepřihlížejí k možné zvýšené spotřebě spojené s případným intenzivnějším silničním provozem večer. Rovněž je pravda, že co se týče osvětlení, úspory energie budou mít pravděpodobně klesající tendenci v důsledku rozšíření úsporných žárovek,

---

⁶ Zdroj: statistiky zveřejnila asociace EURELECTRIC.

⁷ Veřejný subjekt pověřený správou silnic v Portugalsku.

což mimo jiné zdůraznilo francouzské Sdružení proti dvojitému letnímu času (ACHED). Pouze zkušenosti v budoucnu nicméně ukáží, do jaké míry bude toto snížení úspor vyváženo většími zisky v oblasti klimatizace v důsledku jejího dalšího rozšíření v kancelářích.

3.4 Názor občanů

Průzkum veřejného mínění v členských státech

Některé členské státy oznámily výsledky nedávných průzkumů veřejného mínění nebo veřejných konzultací (prostřednictvím internetu) o letním čase.

V *Estonku* průzkum provedený v roce 2001 ukázal, že počet zastánců a odpůrců letního času je téměř totožný.

V *Litvě* průzkum v roce 2006 ukázal, že 55 % respondentů je proti letnímu času a 32 % je pro.

V *Lotyšsku* se v roce 2006 uskutečnily dvě internetové konzultace. Přibližně 60 % účastníků konzultace bylo proti letnímu času. Je však potřebné zdůraznit, že tento výsledek nebyl dosažen na základě reprezentativního vzorku osob, ale na základě osob, které se rozhodly zúčastnit se konzultace.

Podle průzkumu uskutečněného ve *Francii* institutem CREDOC v roce 2005 jsou přibližně dvě třetiny Francouzů pro letní čas nebo je jim lhostejný, což znamená, že od roku 1993 se kladné názory zvýšily o 12 bodů, zatímco záporné názory poklesly o 13 bodů. V průzkumu uskutečněném institutem SOFRES v roce 2002 se však 45 % vyjádřilo ve prospěch letního času *celoročně*, 31,4 % byl letní čas lhostejný a 26,3 % bylo proti letnímu času.

Na závěr je třeba konstatovat, že velmi malý počet nedávných průzkumů v této oblasti neumožňuje, aby byly vyvozeny platné závěry, zejména jelikož míra reprezentativnosti a výsledky průzkumů se liší podle jednotlivých zemí.

EUROBAROMETR

Z průzkumu *Eurobarometru* uskutečněného v roce 1990 vyplývá míra spokojenosti přibližně 57,4 % pro celé Evropské společenství.

Z průzkumu *Eurobarometru* uskutečněného v roce 1993, který se týkal se data ukončení letního času, vyplynulo, že populace ve Společenství 12 členských států dává jako celek přednost konci října (54,5 %) namísto konci září (38,4 %), tudíž stávajícímu systému.

Kontakty se sdruženími a s občany

Komisi pravidelně kontaktovalo francouzské sdružení ACHED, které je proti letnímu času ve Francii a v Evropě. ACHED kromě jiného předložilo dopisy, poznámky, články a zprávy – většinou z 80. a 90. let – ve kterých se autoři z různých důvodů vyjadřují proti letnímu času. Mimo jiné se sdružení odvolává na řadu starých studií o vlivu letního času.

Žádná další sdružení, včetně sdružení v různých dotčených odvětvích, Komisi nekontaktovala.

Komise však příležitostně dostává korespondenci od občanů, kteří se vyjadřují pro změnu stávajícího režimu (např. zrušení letního času, zavedení letního času *celoročně*).

4. ZÁVĚRY

Informace poskytnuté Komisi pro přípravu této zprávy umožňují dospět k závěru, že analýza uvedená v návrhu směrnice zůstává platná: kromě toho, že podporuje provozování nejrůznějších volnočasových aktivit večer a vytváří určité úspory energie, má letní čas malý vliv a stávajícím režimem se lidé v členských státech EU příliš nezabývají.

Z tohoto hlediska se Komise domnívá, že režim letního času, jak byl zaveden zmíněnou směrnicí, je nadále vhodný. Žádný členský stát nevyjádřil přání letní čas opustit nebo změnit ustanovení stávající směrnice. Naopak, je důležité zachovat harmonizaci kalendáře, aby se zajistilo řádné fungování vnitřního trhu, což je základní cíl této směrnice.